

ЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта

ИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
ПО ПОДНЕ.

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:
Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драх-
ме, годишње 36 драхме.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва: Хотел «Кавала»
(улица Александра Великог бр. 7.)

РЕШЕЊЕ КРИЗЕ

Кајзер и народне жеље

У кризи, коју преживљује, немачки народ осећа недољиву потребу, да на некога свалује одговорност за своје недаће. Не усуђујући се да свој глас подиже против главног виновника великог светског крвопролића, против свога кајзера, он ропће против његових главних доглавника и саветодаваца. То роптање испољава се било јавним и крвавим демонстрацијама, било путем штампе, уколико то допушта цензура. У овој борби против шефова садашње немачке политике удружени су многи, чак и спозициони елементи. Већина рајхстага дала је такође своју одлучну реч у истом смислу, и зато је остављено на дневни ред распуштање немачког «парламента». Немачки канцелар Михаелис изазвао је против себе огорчење народа својом приврженошћу политици пангерманста. Он је углавном центар најжешћих напада. Он се окривљује, да је слепо оруђе кајзера и милитаристичке групе и да није ништа покушао, што би могло допринети побољшању ситуације. Поред Михаелиса као главни кривци сматрају се кајзерови трабанти Килман, Хелферих, фон Капеле и фон Штајн. Већина немачких листова напада готово свакодневно политику ове клике.

Чинило се у један мах, као да ће наступити извесне промене у Немачкој са личностима, које су на челу управе. Кампања против канцелара и његових министара била је тада на врхунцу жестице. И криза је избила. Настале су дуге конференције између кајзера и угледних политичких и војних шефова односно решења министарске кризе. Министар марине фон Капеле био је поднео оставку и рачунало се поуздано на његово смењивање. Принц Биллов позвао је из Швајцарске у Берлин на конференцију и с његовим доласком избили су гласови, да ће он евентуално заменити Михаелиса на положају канцелара. Килман

ново одступање сматрало се као свршена ствар.

У томе је дошао кајзеров пут у Софију и Цариград решење кризе одложено је до његова повратка. Чим се вратио у Берлин, кајзер је одржао конференцију са канцеларом, и по том је званично објављено, да је криза решена тиме, што канцелар и сви министри и даље остају на својим положајима. На тај начин кајзер је још једном показао, колико води рачуна о жељама народа и истакао је, да је он безобзирни господар ситуације.

Али, немачки народ није задовољан оваквим решењем. Немачка штампа на изјављује да ће наставити жучну борбу, све док не постигне успех. Очекује се састајак рајхстага, па да опет избије криза. У изгледу су нови заплети, нове незгоде, које ће кајзер мучно моћи савладати простом деспотском наредбом.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Берн, 17. — После одлуке кајзера да задржи на власти све ministre које рајхстаг не прима, странке парламентарне већине државе су склеп на коме су препрестале ситуацију која се сматра као врло критична. У добро обавештеним круговима у Берлину верује се, да ће ускоро бити потписан указ о распуштању рајхстага.

Цирих, 17. Независни социјалисти траже у својим органима «Фолксгајтинг» и «Фолксштим» да се организује у Алпс-Торенту плебисцит како би се свишла воља становника о анексији тих покрајина Француској или Немачкој.

Берн, 17. Немачки посланик Давид, један од шефова социјалистичке већине, држао је говор о политичкој ситуацији у коме је рекао: Михаелис је добар администратор али неспособан канцелар. Одговорност ове неспособности сноси круна и круна мора да се пита да ли је данашња ситуација добра. Кајзер мора бити извршилац воље већине. Није овде у питању борба противу кајзера него противу клике која га окружава.

Мадрид, 17. — Целокупна штампа наставаља опозициону кампању против владе. Очекује се министарска криза.

Париз, 17. Јављају из Петрограда, да је комисија за спољне послове изабрала Скобелева за председника претходног парламента.

ИЗ «БЕЛЕ КЊИГЕ»

Бр. 41.
Телеграм

Г. Ст. Скулудис, председник министарског савета, министар спољних послова, г. Ал. Науму, посланику Грчке у Бугарској, Софија.

Атина, 29. априла 1916.

Бугарски одреди заузеле су неке тачке на нашем земљишту северно од Ветрине и висове код Лехова. Бугарски мајор објавио је нашем граничном официру да су ова заузећа извршена сагласно споразуму постигнутом између маркиза Макензена и краљевске владе, по коме је Бугарима допуштено да заузму сваку тачку потребну за њихове операције у зони од два километра с оне стране границе. Тиче се очевидног неспоразума. Оно на што смо пристали јесте да Бугари не буду више обавезни држати се неутралне зоне на своме земљишту, која је зона у ширини од једног километра с обе стране била утврђена у почетку наше мобилизације, и да на сектору Али Бутуш — Сејмен Кајаси повучемо наше трупе за један до два километра с ове стране границе, тако да Германо-Бугари могу тамо вршити операције до границе али не и прелазити је. Према томе наступање Булгара ка Ветрини и Лехову не само није сагласно са споразумом, него чини и очевидну повреду његову. Наш је гранични официр објаснио бугарском мајору заблуду у којој се налазио, и рекао му да га толерира привремено очекујући пријатељско уређење између обе владе у погледу погрешно извршених заузећа, али да ће употребити оружану силу против сваког новог наступања.

Молим да горње изложите министру спољних послова и да га замолите да се изволи постарати како би се бугарским трупама које оперирају на граници, издало наређење да евакуирају заузете тачке на нашем земљишту и брижљиво

се држе углавненог споразума да би се избегле епизоде чије би последице могле бити веома жалосне. Скулудис.

САВЕЗНИЧКЕ СНАГЕ

— У пуном развоју

Лондон, 17. окт.

Надлежни енглески кругови демантују вести да су последње британске победе резултат великих напора војне припреме у Енглеској. Они истичу да енглески напор још није дао сав свој плод. У Енглеској се сада налазе многобројни

батальони, који се журно вежбају, како би идућег пролећа могли бити послати на фронт. Велики број људи који раде по фабрикама биће замењени старијим људима а они ће бити испослани на фронт. С друге стране, младићи од 18 и 19 година у Француској још су недирнути док је Немачка истрошила своје. Белијанци и Португалци храбро нас помажу. Свеже и нове трупе стално долазе из Америке и вероватно Јапан ће такође послати своје трупе. Напор Савезника није, дакле, постигао своју кулминациону тачку.

како су проузроковали нашу несрећу само зато, да би ослободили свој народ у Македонији, докле су с друге стране предузели нечувену пљачку. У том погледу нису правили разлику између Хришћана и Турака. Ниједан посао се не може свршити без мита, које се даје, како вишим тако и нижим чиновницима. Нивада се не памти таква и толика корупција, као што је садања. Генерал Рако Петров начелник штаба са седиштем у Буестендилу чинио је, помоћу својих агената нечувене пљачке и злоупотребе да се о томе јавно и отворено говори свуда и на сваком месту. Тако исто бугарски војници сакупљени у групама улазе у турске или арнаутске куће и одатле узимљу што год желе, па то износе на улицу и продају. Нико им не стаје на пут.

Наставиће се

СОВЈЕТ О БЕЛГИЈИ

Одговор белгијском посланику

Париз, 17. октобра

Дописници париских листова јављају из Петрограда: Белгијски посланик у Русији г. Дестан упutio је Совјету писмо, у коме га пита, како он сматра успостављање Белгије, о коме говоре инструкције г. Скобелева, дате руским представницима за Савезничку конференцију у Паризу.

Совјет је овако одговорио: «Успостављање Белгије мора се извршити у потпуном суверенитету, са потпуном независношћу спољних односа. Накнаде штете изају се извршити из фондова једне међународне касе.»

ЖИВОТ У СРБИЈИ

Живот у Скопљу
Чим су Бугари окупирали Скопље с места су почели да реквизирају сву храну као и сву трговачку робу, која се је заатекла по радњама. И све је то однето у Софију да би се подмирили потребама грађани бугарске престонице. Тако је за кратко време настала таква оскудица и скупоћа да су сви отпочели проклињати нове господаре, који су без икаквих скрупула односили све што су нашли код овога народа. Услед тога су се и цене заосталих намирицама тако попеле да их могу набављати само најбогатији људи. Ја ћу овде извести цене ових намирицама. Брашно једна ова кошта десет лева, гас 12, шећер 20, соли 7, кафа 18, сапун 26, кутија сардине 10, паропанака 35, пар одела 500, ципеле 200 лева. Слична сразмера вреди и за све остале животне намирице. Овакво је стање било све до јула месеца ове године, када сам напустио ово место, где сам био по други пут.

Српски новац
Бугари су побили вредност нашем новцу. И тако је наш свет, у прво време продавао наше банкноте за 2, 3 а ређе за 1 лева,

После је изашла званична наредба да се може сав новац српски узимати за педесет од сто јефтиније, значи у пола. Тако је то ишло све до краја прошле године. После је изашла друга, и то врло строга наредба да се ни у ком случају неће трпети српски новац после тридесетог децембра 1916 године. Тако је наш народ морао да односи у филијал бугарске народне банке сав заостали новац, да га у пола цене размени. Али није много потрајало, па се наше банке почеше понова јављати. Њих су тражили сарафи, менаџи, и плаћали су за једну нашу банку по 11, па и 11 и по лева, док је бугарска банкнота вредела десет лева! Услед тога отворено се говори у народу, како је бугарска влада на један непотен и неморалан начин опљачкала наше поробљене крајеве. Али то исто је тако подигло морал код нашег света, да нема тога, који са највећим поуздањем не очекује васкрсе Србије. Зато је и сувише ретко. Наполеон кошта 60 а турска лира 75 лева!

Народ и завојевачи
Док су Бугари на сва уста причали и доказивали

ГРЧКА ШТАМПА

«Неа Едас»:

Покажимо се достојни.

Данас, када се питање о успостављању појединих народности почиње исправљати на стварнијим основама, Грчка се не спомиње међу осталим балканским државама, јер је више волела остати неактивна и нешто више играти срамну улогу, кроз противну својим предањима, у току ове три године рата у којима су се јављале јединствене прилике за остварење њених погледа и њених жеља. Не говори се о Грчкој као што се говори о Србији и о Румунији, јер Константинова Грчка није показала, као ове савезничке државе, да је достојна својих снова и да је готова борити се за она начела која би волела видети примењена на Балкану.

Појмимо да се данас, у последњем овом часу, јављује нова прилика да остваримо наш национални позив, и да напредујемо као народ и држава. Можемо, стварајући јаку појску, да наше тежње преобратимо у стварност, и да своја права поткрепимо и аргументом «свршеног дела».

Потребно је пре свега да покажемо да смо способни имати велике погледе, да нас вечни принципи ради којих се бори Споразум одушевљавају, и да смо заслужни боље судбине. Оно што је у свести великих још нејасно и неодређено у погледу Грчке,

будимо способни да га одредимо помоћу наше силе. Уживамо наклоност најсилнијих држава, држава које ће нацртати нову светску карту, а имамо на нашој страни и идеологију, ради које се данас боре силни. На нама је да ову наклоност скристалисемо у одређене одлуке у нашу корист, показујући полета и животне силе, показујући да у нашем народу постоје клице величине. Мала Азија

поставе нама, када докажемо да је она нуждан елемент нашег опстанка и Тракија, када докажемо да животна снага наше нације може освајати национално наслеђе. Грчки народ, ако хоће да триумфује, не треба да се покаже само као потомак силових предака, већ пре свега као раса снажна и велика, достојна своје историје и својих предања.

Пол Луј.

КАЈЗЕРОВА НАРЕДБА

— После француских победа

Цирих, 17. октобра

Јављају, да је кајзер услед последњих француских победа на Ени и англо-француско-белгијских успеха у Фландрији, упутио дневну заповест трупама, којој је циљ да подигне јако онај морал војске због претрпљених пораз. У заповести се вели:

«Непријатеља, који располаже страним артиљеријом и неизмерним резервама муниције са нечувеном огорченошћу наваљује да нас потисне из окупираних области. Да би сломили наш отпор, Французи се боре са нечудном упорношћу. Одржите цврсто част немачке отаџбине. С помоћу Божијом и вашом храбрношћу, мир ће моћи бити ускоро потписан.»

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Франц. коминике

Париз, 17. октобра

Французи у једном препаду успели су да заробе неколико војника и заплени један митраљез. На фронту Ена доста жива артиљеријска борба на сектору северно од Водесона и према Иртебизу. Французи су одреди продрли у немачке ровове у Аргони и на левој обали заробивши десетак војника. На десној обали Мезе немачка је артиљерија јако бомбардовала положаје на фронту шуме Шом-Безонво. Пешачки напад је био одбијен.

Доцније. — У току јучерављег дана јака артиљеријска борба на десној обали Мезе и шуме Шом-Безонво.

Солунски фронт. Доста озбиљна артиљеријска активност у области Вардара и Битоља где су Французи тукли бугарске бетерије. Сукоби патрола на доњем току Струме и завијутку Црне Реле.

Италиј. коминике

Рим, 17. октобра

Наши пешачки одлучени од Врховне команде изводе се правилно. Трупе ме-

пуњавају своју дужност осујећујући напредовање непријатеља у равници.

Енглески коминике

Лондон, 17. октобра

Ни борбеном фронту поставља се обострана артиљеријска борба. У ваздушној борби наши су пилоти оборили 8 немачких авиона и 7 других приморали да се спусте. 9 наших апарата педостају.

Доцније. — Северно од Меркема једна белгијска патрола извршила је успешан пренад. У току јучерашњег дана белгијске су трупе извршиле успешан напад северно од Диксимуа и заробиле 23 војника и заплениле један митраљез.

Белгиј. коминике

Хавр, 17. окт.

Белгијски одреди оперишући са француским трупама, напредовали су на подручју Вискрет и заробили извесан број војника и много ратног материјала. Једна патрола прешла је Бланкет и заробила двадесетак војника.

Зауостављена офанзива

Италијански лист «Воце д Италија» доноси следећу депешу из Рима: Наше су трупе зауоставиле аустриску офанзиву.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Цирих. Једна дневна наредба немачког генералштаба, нађена код једног официра, показује узнемиреност штаба Луендорфа услед тога што је савезничка авијатика много надмоћнија од немачке.

Атина. Јуче су приспели овде десетак официра, чланови француске мисије, чији је задатак да реорганизује грчку војску.

Цирих. Берлински «Локал Анцајгер» објавио је чланак професора Вагнера у коме овај апелује на све Немце да престану са унутрашњим борбама и да окрену пазњу Фландрији где се развија највећа битка овог гигантског рата и

где Енглези, са издржљивошћу која их карактерише, огорчено нападају синове Немачке.

Петроград. Кончател резултат избора у Финској је следећи: социјалисти 91, буржоаски блок 61, аграрци 26 и Швеђани 21. Социјалисти губе 12 чланова, блок буржоаски добија 4, а аграрци 8.

Атина. Грчки посланик у Јашу предао је румунском краљу акредитивна писма.

Петроград. Румунски министар војни наводи се у Петрограду, где је конферисао са руским министром војним. Овај је обећао, да испошље за румунску војску велике количине намирница и одеће.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Једна изложба

Од јуче је у Солуну отворена изложба познатог енглеског сликара Вуда, у дворани зграде Триумвирата, уз краљице Олге. Изложене су акварели и цртежи са македонским мотивима. Изложба ће трајати три дана и улазна цена је 5 драхми. Приход је намењен у корист пострадалих од пожара.

Мађари признају

Мађарски листови «Вилаг» и «Непева» доносе, да је 7. ов. месеца у мађарском парламенту посланик Золтан Вермес говорио против неправди, које се врше у окупираној Србији. Он је нарочито истакао примере из рудника у Мајдапјеку. О бугарским насиљима говорио је опширно, наводећи многобројне доказе.

Конфисковање добара

Дописник париског «Матена» у Њујорку јавља: Објављено је конфисковање од стране Сјед. Држава свих добара немачких, аустриских, бугарских и турских, за све време трајања рата.

Бесплатна представа

Сутра, 18. ов. мес., у 2 часа после подне, биоскопско одељење Источне војске, даће бесплатну представу у биоскопу «Палас»

за савезничке официре и војнике.

Одобрена пресуда

Господин министар унутрашњих дела одобрио је пресуду начелника округа битолског, којом је Коста Николић, пиљар на Битољу, кажњен са 15 дана затвора или сто педесет динара пошто је прогласио намирнице скупе од одређене цене.

Осуђен благајник

Марко С. Нешић, војни писар и бив. благајник 15. пешад. пука, пресудом Војног Суда за официре, од 3. тек. мес. осуђен је на петнаест година затвора због проневере и утаје, 27.243 драхме и 15.591 динара.

Велики Војни Суд налазећи да је према начину извршења и величини утаје блага казна изречена, повисо је осуђењем казну на двадесет година затвора, поред накнаде држави утајене суме.

Наша деца у Швајцарској

На молбу г-ђице Гориде Милојевић, чланице швајцарског одбора, умољавају се именоване породице да се јаве својој деци у Швајцарској, јер су она већ одавно остала без вести, и то:

Радосав Поповић, војник 2 чете 2 батаљона 3 позива, сину Станимиру у Крисији код Лозане.

Г-ђа Катарина Николић својој кћери Слави у Лозани.

Г-ђа Савета Дамјановић својој деци Боривоју и Радивоју у Ниону.

Г-ђа Висла Петровић своје сину Паули у Лозани.

Такође адресе кћеро деце

тако и ве, моје сујату.

Сва су добро.

Бр. 1601.

Краљевској сулати Србије октобра 1917

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

РИМ, 17. — Сазнаје се из сигурног извора да је Аустрија учинила нове кораке код Ватикана ради закључења мира. Она је изабрала моменат када се њена офанзива на италијанском фронту развија повољно.

Цирих, 17. — Берлинер Тагеблат прилине да ће Немачка имати огромне тешкоће да заузме своје место после рата. Лист пропатира мир без анексија и одштета.

Петроград, 17. — Извршни комитет Совјета у Петрограду напустио је идеју да сазове све Совјете на један општи конгрес.

Рим, 17. — Јављају, да је г. Сенио министар, да образује нов кабинет. Г. Орландо, мин. унутр. дела ући ће у ново министарство.

Париз, 17. — Јављају из Петрограда: руски министар војни позвао је анелом војску да све напоре концентрише у интересу уређивања прилика. Руска територија поделиће се на војне секторе.

Петроград, 17. — Брат бившег министра Протопопова, оптуженог за велеиздају тражио је да се овај пусти у слободу, пошто је луд. У истини једналекарска комисија констатовала је код овога знаке лудила.

Париз, 17. — Француска победа на Ену дала је резултате који почињу да се јављају: војводе, које су прекиноте послате у ране правце, вратиле су се не дошавши у контакт са непријатељем, што доказу-

је повлачење непријатеља. Трупе су искористиле ову прилику и напредовале су како не би изгубиле контакт са Немцима. Оне нису нишле ни на какву препреку. Велики остављени материјал показује да немачко повлачење није стратегијско него приморано и вавло.

Вашингтон, 17. — Дописник «Удружене штампе» описује улазак Американца у борбу: Прва америчка граната избачена је данас на немачке линије, тачно у 6 часова изјутра. После неколико минута, више Американца покушали су да достигну непријатељске ровове. Неки су почели певати, а други су викали: «Цркните Немци!»

Лондон, 17. — Пуконик Реингтон истиче у «Тајмеу» вредност генерала Петена приликом француске победе. Немачки губици у току овог напада цене се на 30.000 људи. Офанзива наших Савезника онемогућила је кронпринцу да предузме ма какав озбиљнији напад.

Женева, 17. — Јављају из Софије: Од кајзерове посете влада у бугарском народу и војци велико огорчење. Захтев кајзеров да Бугари пошљу трупе у Месопотамију изазвао је гнев. Народ тражи мир по сваку цену. Незадовољство је врло велико.

Париз, 17. — Пред Савезничку конференцију, која има да се одржи у Паризу, потврђује се све више, да ће Керенски покушати велике војничке напоре. Штампана о томе говори врло повољно.

Са нашег фронта

Српски званичан извештај Солун, 17. октобра
16. октобра јача артиљеријска активност у области Сокола.

СА ОПШТЕЊА

Г. Коца Бошковић, телеграфиста моли се да јави овом уредништву у којој се обавици налази.

Молим ако ко што зна о Александру Н. Вујићу, рел. капетану 2. кл. шефу желез. станице у Врагоградцима. Виђен је у Приштини, евакуисао као командант желез. станицу у Липљанима; као командир мостовског трена, погинуо на планини Оршун од Арнаута. Саранио га? наредник из артиљерије која је штитила Сан-Ђовани, а доцније надзорник пекарница у Сан-Ђовани, родом из Врагогра-

ница — железничар; да ме изводи извести нашта ћу бити веома благодаран. Симеон Андрејевић, рел. наредник. Војно привредна дирекција, пошта 999.

Радојица Величковић, поднаредник доп. команде бр. XX, тражи своју браћу Сретена Величковића војника 8 пука, III позива, Драгомира и Живана Величковиће регруте петог бадровског пука, који су дошли до Крфа и Јована Величковића избеглицу, који је дошао до Драча. Моли сваког брата Србина, који би о њима шта знао да му јави, на чему ће му бити нешто благодаран.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Михајду Ђорђевићу, бравару, Ђуприја. До данас никаквих вести немам о вама. Молим вас одмах ме известите преко Црвеног Крста о Нати и деци и свима у кући. Ја сам здрав и бринем о вама. Дим. Тасовац, шеф станице.

Живота Стокић извештава свога оца Станоја село Велики Поповац округ пожаревачки да је са браћом жив и здрав и моли за одговор на пошту бр. 606.

ЕДУАРД РУБЕН

француски зубни лекар
Најстарија клиника у вароши 7-30
број 78 улица Ђорђа првог

Нова американска зубна клиника

Д-р ПАРАСКЕВУЛОСА
ул. Егнатија бр. 357
на углу римске капије
«Камара»

Препоручује се једини атеље нове американске зубне клинике, где се могу излечити болесни зуби и начинити вештачке американске десни са зубима.

Специјално за г. г. српске официре и војнике чини се знатан попуст у ценама. 10-12

Своје богато стовариште свију намирница
Конзерви, вина, коњака, комованице, вермута, ли-

кера, шампањера, минералне воде. Виши и т. д.

препоручије
Путнички базар
СРПСКИ МАГАЦИН

Солун, преко пута главне железничке станице 7-10

СИФИЛИС и све венеричке болести лечи са потпуним успехом

директор болнице венеричких болести у Солуну

Д-р ХРИСТ. ХРИСТОДУЛУ прима у својој клиници: од 3 до 6 и по час. по подне ул. Егнатија бр. 314. улаз на ул. Методио 15. 8-30

Отворио сам продавницу СРПСКОГ ДУВАНА

у Срп. Избеглич. логору код вој. Руске болнице. Војницима са положаја даваћу извесан попуст.

С поштовањем,
Никола Петровић,
3-3 трг. из Београда.

АЛБЕРТ ГАТЕЊО
зубни лекар

Прима посете сваког дана у свом стану, Игњатијева улица 339. 8-30

Одговорни уредник
Бошко Богдановић

Штампарија
«Велика Србија»